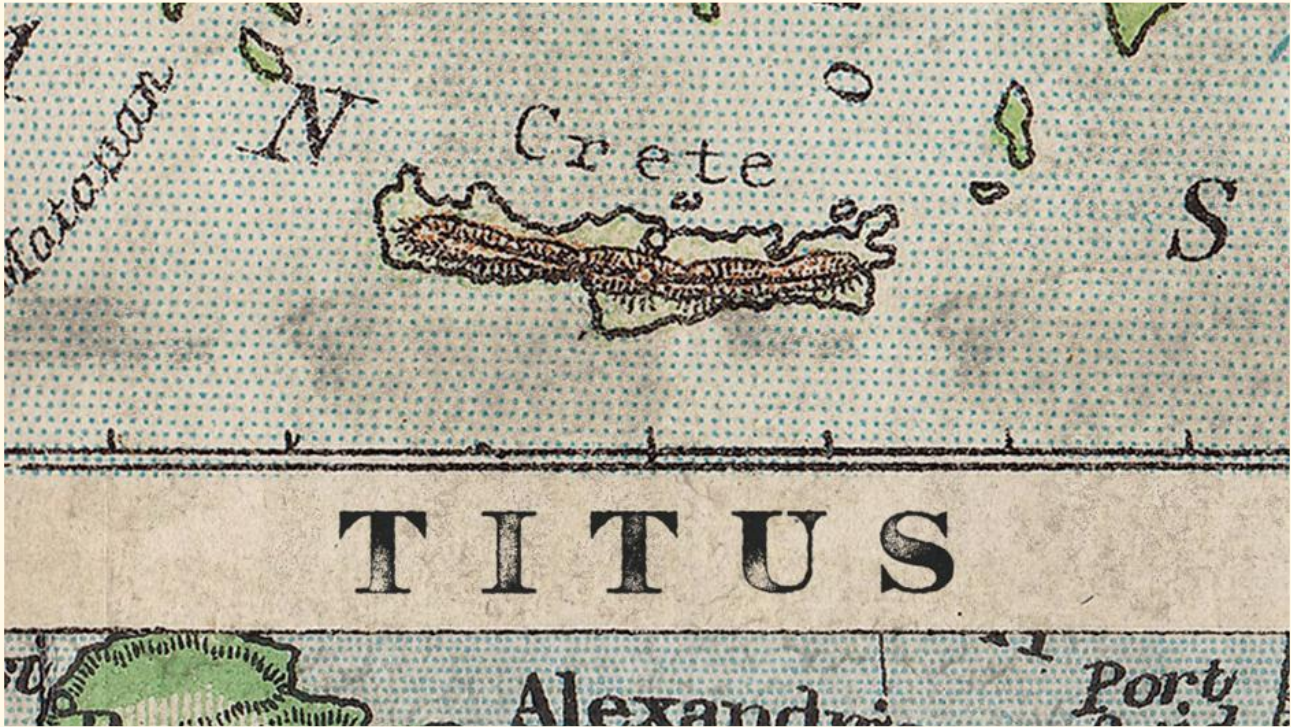

GOD LIEGT NIET (Titus #1)

Titus is een boek in het Nieuwe Testament waar we vaak maar weinig aandacht aan besteden, juist omdat het zo klein is en enkel uit drie korte hoofdstukken bestaat. Maar dat maakt het juist wel eens interessant om eens een duik in deze pastorale brief te nemen, wat kunnen we ervan leren? En hoe is het vandaag nog relevant?

Titus was een vertrouwde medewerker en reisgenoot van Paulus, zo kunnen we in Galaten 2:1-3 en 2 Korintiërs 7-8 lezen, bovendien was hij een Griek die volgeling van Jezus geworden was (Galaten 2:3). Titus werd door Paulus op Kreta achtergelaten om daar het een en ander op organisatorisch gebied te regelen en orde op zaken te stellen, zo lezen we in Titus 1:5.

Om het boek Titus goed te kunnen begrijpen is het allereerst belangrijk iets van de cultuur van die tijd op het eiland Kreta te leren. De Kretenzers stonden helaas niet al te goed bekend, het bleek nogal een uitdaging te zijn met hen om te gaan. Een Grieks woord voor leugenaar was kretizo wat 'een Kretenzer zijn' betekende of stond voor het zich gedragen als een persoon van het eiland Kreta. De Kretenzers stonden namelijk bekend om hun leugens. Vandaar ook dat Paulus, van wie wordt aangenomen dat hij degene is die de brief aan Titus heeft geschreven (Titus 1:1), beweert dat er op Kreta veel 'ongehoorzame mensen, praatjesmakers en bedriegers' (NBV21) zijn die verkeerde dingen onderwijzen om er zelf beter van te worden (1:10-11). Hij citeert zelfs de woorden van Epimenidus van Knossos, zelf een Kretenzer en dichter die in de 7de eeuw voor Christus leefde, die zijn eigen volk beschreef als 'onverbeterlijke leugenaars, gemene beesten en vadsige vreters' (1:12, NBV21). Bepaald geen compliment dus! Uit andere geschriften blijkt ook dat de Kretenzers berucht waren om hun verraad en hebzucht. Bovendien zouden de steden op het eiland bekend staan om hun geweld en seksuele uitbuiting.

Paulus begint de brief aan Titus met het evangelie, een boodschap van hoop met uitzicht op het eeuwige leven. Heel belangrijk: Paulus benadrukt nog eens hoe God een God is die niet liegt... (1:3) Want waar de Kretenzers bekend staan om hun leugens, is dat bij God absoluut niet het geval! Hij houdt zich aan zijn belofte, het eeuwige leven is een zekerheid!

Deze opmerking van Paulus is ook significant als je nagaat welke andere religieuze invloeden de Kretenzers mee in aanraking kwamen. Men groeide in die samenleving op met Griekse goden zoals de oppergod Zeus. Zeus zou volgens de Kretenzers op hun eiland geboren zijn en er gingen verhalen te ronde over zijn sluwe karakter en zijn manier van liegen om zijn zin te krijgen. Ook zou hij erg goed zijn geweest in het verleiden van vrouwen. Paulus wilde aantonen dat God heel anders was: betrouwbaar, iemand die de waarheid spreekt, liefdevol en hoopgevend.

En omdat God betrouwbaar is benadrukt Paulus ook in Titus 1 hoe belangrijk het is dat de leiders van de kerken op Kreta Gods karakter op de juiste manier reflecteren. Titus dient leiders (ouderlingen) aan te stellen die 'onberispelijk zijn' en 'maar één vrouw hebben, en gelovige kinderen die niet kunnen worden beschuldigd van schandelijk gedrag en ongehoorzaamheid' (1:6). Bovendien moeten deze ouderlingen in elk opzicht anders zijn dan wat normaal is binnen de Kretenzische cultuur. Men mag niet 'eigenzinnig optreden, niet driftig zijn, niet te veel drinken, niet gewelddadig zijn en niet hebzuchtig' (1:7). In tegendeel, men 'moet juist gastvrij zijn, goedwillend, bezonnen, rechtvaardig, toegewijd en beheerst.' En vooral het allerbelangrijkst: goede leiders houden vast aan de betrouwbare boodschap van het evangelie, zodat anderen op de juiste manier onderricht kunnen worden.

Paulus vat het vervolgens heel mooi samen aan het einde van hoofdstuk 1: wat je met je mond belijdt, moet weerspiegeld worden in je daden. Je kunt niet zeggen dat je God kent, maar er vervolgens niet naar leven. En dit maakte God zo anders van andere goden: de mensen op Kreta creëerden een god, Zeus, naar hun karakter en op die manier konden ze hun manier van doen rechtvaardigen. Ik kan blijven liegen, want kijk, oppergod Zeus deed precies hetzelfde! Maar bij God werkt het precies andersom: wanneer je het evangelie van Jezus Christus besluit aan te nemen en hem wilt volgen, verandert dat je leven. Wij dienen meer op Jezus te lijken! Wij volgen niet onze eigen wil maar Gods wil. En dat is precies wat het eerste hoofdstuk van Titus duidelijk wil maken. Niet alleen aan Titus zelf of de ouderlingen die hij uiteindelijk moest gaan aanstellen, maar ook aan ons vandaag.

Thirza van den Broek